

3.4 Stěhování

- *bydliště mění především osoby ve věku do 50 let, převažují muži*
- *obrat stěhování se ve sledovaném období zdvojnásobil*
- *objem vnitřního stěhování vzrostl o pětinu*

Stěhováním rozumíme prostorové přemístění osob přes administrativní hranice jednotky spojené se změnou bydliště, a to buď na území České republiky (**vnitřní stěhování**), nebo přes hranice České republiky (**zahraniční stěhování**). U cizinců bylo do roku 2000 sledováno stěhování těch osob, které měly na území republiky trvalé bydliště, od roku 2001 se vykazuje migrace i za cizince pobývající v České republice na základě udělení víza nad 90 dnů pobytu.

Pro rozlišení směru pohybu osob z územní nebo do územní jednotky se používá termínů vystěhovalí a přistěhovalí. Úhrn přistěhovalých a vystěhovalých za stanovenou územní jednotku a v daném čase je **obrat stěhování** (hrubá migrace). Za kraj je obrat stěhování součtem počtu přistěhovalých do kraje a počtu z kraje vystěhovalých. Rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými tvoří přírůstek (úbytek) stěhováním (**migrační saldo**). **Objem stěhování** je počet případů stěhování uvnitř daného územního celku (nezapočítává se do něho stěhování přes hranice územního celku).

Stěhování v posledních letech zásadním způsobem ovlivňuje počty obyvatel. Vzhledem k dlouhodobému přirozenému úbytku obyvatel je zárukou kladné změny počtu obyvatel pouze přírůstek stěhováním. Přírůstek obyvatel stěhováním byl v Jihomoravském kraji zaznamenán v letech 2000, 2003 a 2004, ale jen v letech 2003 a 2004 byl zaznamenán i celkový přírůstek obyvatel.

Tab. 3.4.1 Přistěhovalí a vystěhovalí podle pohlaví a věku

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 - 2000
Přistěhovalí celkem	4 935	5 534	8 296	11 332	10 687	5 752
muži	2 384	2 858	4 477	6 691	6 088	3 704
ženy	2 551	2 676	3 819	4 641	4 599	2 048
v tom ve věku:						
0 - 14	812	869	1 177	1 056	1 071	259
15 - 29	2 315	2 375	3 570	5 206	4 544	2 229
30 - 49	1 166	1 660	2 604	3 917	3 902	2 737
50 - 64	368	370	617	795	823	455
65 a více	274	260	328	358	347	73
Vystěhovalí celkem	4 135	6 998	9 127	8 480	9 124	4 989
muži	1 936	3 913	5 198	4 853	5 318	3 382
ženy	2 199	3 085	3 929	3 627	3 806	1 607
v tom ve věku:						
0 - 14	688	834	984	882	861	173
15 - 29	1 786	2 778	3 427	3 641	3 981	2 195
30 - 49	936	2 292	3 348	2 845	3 084	2 148
50 - 64	319	679	945	779	811	492
65 a více	406	415	423	333	387	-19

Tabulkový přehled 3.4.1 uvádí počty přistěhovalých a vystěhovalých v letech 2000 až 2004, jejich skladbu podle pohlaví a podle věku. Zajímavostí je fakt, že počty mužů měnících bydliště jsou s výjimkou roku 2000 vždy vyšší, převyšují počty vystěhovalých i přistěhovalých žen. Věková struktura migrujících osob je vcelku stálá, v podstatě tři čtvrtiny stěhujících se osob byly v jednotlivých letech ve věku 15 až 49 let. Obrat stěhování byl v roce 2004 proti roku 2000 dvojnásobný, zatímco v roce 2000 tvořil úhrn do kraje přistěhovalých a z kraje vystěhovalých 9 070 osob, v roce 2004 to bylo již 19 811 osob. Je třeba však zohlednit již uvedenou změnu v metodice započítání pohybu cizinců.

Tab. 3.4.2 Přistěhovalí podle státního občanství

	Ukazatel	Celkem	v tom se státním občanstvím								
			ČR	SR	Rakousko	ostatní státy EU	Ukrajina	Vietnam	Moldavsko	Mongolsko	ostatní státy
2000	Přistěhovalí celkem	4935	4401	160	5	33	129	30	7	8	162
	z jiných krajů ČR	4112	4 089	4	-	1	4	4	-	-	10
	ze zahraničí	823	312	156	5	32	125	26	7	8	152
2001	Přistěhovalí celkem	5534	3976	262	27	94	519	281	29	21	325
	z jiných krajů ČR	4082	3 858	14	-	12	84	67	14	7	26
	ze zahraničí	1452	118	248	27	82	435	214	15	14	299
2002	Přistěhovalí celkem	8296	4772	925	45	173	1190	441	94	92	564
	z jiných krajů ČR	4981	4 661	20	-	5	112	125	11	18	29
	ze zahraničí	3315	111	905	45	168	1 078	316	83	74	535
2003	Přistěhovalí celkem	11332	4607	2444	68	207	2747	370	207	88	594
	z jiných krajů ČR	4654	4 370	22	2	1	110	99	16	19	15
	ze zahraničí	6678	237	2 422	66	206	2 637	271	191	69	579
2004	Přistěhovalí celkem	10 687	4 821	1 297	95	229	2 822	427	210	205	581
	z jiných krajů ČR	4 934	4 407	24	1	9	249	116	30	50	48
	ze zahraničí	5 753	414	1 273	94	220	2 573	311	180	155	533

Migrační pohyb osob z pohledu státního občanství a z pohledu dělení na zahraniční a vnitřní stěhování ukazují tabulky 3.4.2 a 3.4.3. Z obou tabulek je patrný výrazný nárůst zahraničního stěhování, je zřejmé, že přírůstek stěhování v letech 2003 a 2004 je především zásluha zahraničního stěhování. Skladbě migrujících podle občanství vévodí občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Tab. 3.4.3 Vystěhovalí podle státního občanství

	Ukazatel	Celkem	v tom se státním občanstvím								
			ČR	SR	Rakousko	ostatní státy EU	Ukrajina	Vietnam	Moldavsko	Mongolsko	ostatní státy
2000	Vystěhovalí celkem	4 135	4 101	12	4	3	1	7	-	1	6
	do jiných krajů ČR	3 954	3 938	1	-	-	1	7	-	1	6
	do zahraničí	181	163	11	4	3	-	-	-	-	-
2001	Vystěhovalí celkem	6 998	4 554	1 371	43	85	490	83	67	35	270
	do jiných krajů ČR	4 694	4 451	16	8	4	111	42	17	1	44
	do zahraničí	2 304	103	1 355	35	81	379	41	50	34	226
2002	Vystěhovalí celkem	9 127	5 572	1 930	39	185	768	160	69	35	369
	do jiných krajů ČR	5 814	5 342	54	1	18	221	83	15	13	67
	do zahraničí	3 313	230	1 876	38	167	547	77	54	22	302
2003	Vystěhovalí celkem	8 480	4 568	1 825	47	161	1 221	141	88	113	316
	do jiných krajů ČR	5 222	4 318	28	1	13	628	92	45	31	66
	do zahraničí	3 258	250	1 797	46	148	593	49	43	82	250
2004	Vystěhovalí celkem	9 124	4 428	2 581	63	176	1 241	147	118	62	308
	do jiných krajů ČR	5 108	4 168	21	2	14	663	72	72	14	82
	do zahraničí	4 016	260	2 560	61	162	578	75	46	48	226

Uvnitř kraje se v roce 2000 přestěhovalo 12 215 osob, v roce 2004 to bylo 14 584 osob, tedy o 2 369 osob, tj. o 19,4 % více (pro úplnost - v roce 2001 se v rámci kraje stěhovalo 12 685 osob, v roce 2002 14 275 a v roce 2003 13 766 osob). K roku 2004 podrobněji – více než 38 % vnitřního stěhování bylo spojeno s okresem Brno-město, když do jiných okresů kraje se vystěhovalo 3 640 osob (z toho 2 309 osob do okresu Brno-venkov) a do Brna se přistěhovalo z obcí kraje 1 955 osob. V okrese Blansko se v rámci okresu stěhovalo 1 032 osob, 455 osob se vystěhovalo do jiných okresů kraje a opačným směrem mířilo 651 osob, v rámci okresu Brno-venkov se stěhovalo 1 237 osob, 1 467 se jich vystěhovalo do jiných okresů kraje a z jiných okresů kraje do okresu Brno-venkov přišlo 2 836 osob. Také za zbylé okresy kraje uvedeme tyto údaje jako trojici čísel – migrující v rámci okresu – vystěhovalí do jiných okresů kraje – přistěhovalí z jiných okresů. Tedy okres Břeclav 941 – 611 – 614, okres Hodonín 1664 – 410 – 328, okres Vyškov 851 – 546 – 667 a okres Znojmo 1399 – 331 – 409.

Graf 4 Pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji

